

## C-208/19. sz. ügy

## Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

## A benyújtás napja:

2019. március 4.

## A kérdést előterjesztő bíróság:

Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz (Ausztria)

## Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. február 5.

## Felperes:

N. K.

## Alperes:

M. S.

A. S.

[omissis]

**OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG  
LANDESGERICHT FÜR ZIVILRECHTSSACHEN GRAZ**

A Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz (polgári bíróságként eljáró grazi regionális bíróság, Ausztria), mint fellebbviteli bíróság a felperes **N. K., diplomás mérnök** [omissis] és az alperesek **1.) Dr. M. S., orvos és 2.) A. S., ápoló** [omissis] között – **kamatokkal növelt – 3780,00 euró** megfizetésére irányuló jogvitában, a felperes által, a Bezirksgericht Graz-Ost (graz-osti kerületi bíróság) ítéletével szemben benyújtott fellebbezésével kapcsolatban a 2018. 06. 12-i zárt ülésén meghozta a következő

**VÉGZÉST:**

I. Az eljáró bíróság a következő kérdéseket terjeszti előzetes döntéshozatal céljából az Európai Unió Bírósága elé:

1. A fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a

85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (3) bekezdésének f) pontja értelmében vett „új épületek építésére irányuló” szerződésnek minősül-e az építész és a fogyasztó között kötött szerződés, amely alapján az építész (csak) egy újonnan megépítendő családi ház megtervezésére köteles, beleértve a tervek elkészítését is?

2. Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén: **[eredeti 2. o.]**

A 2011/83/EU irányelv 16. cikkének c) pontja és 2. cikkének 3. és 4. pontja értelmében vett, „a fogyasztó által megadott jellemzőknek megfelelően elkészített vagy egyértelműen a fogyasztó személyére szabott áruk” értékesítésére irányuló szerződésnek minősül-e az építész és a fogyasztó között kötött szerződés, amely alapján az építész egy újonnan megépítendő családi ház megtervezésére köteles a megbízó előírásai és kívánságai alapján, beleértve ezzel összefüggésben a tervek elkészítését is?

II. Az Európai Unió Bíróságának [omissis] előzetes döntéshozataláig a jogorvoslati eljárást felfüggeszti.

## INDOKOLÁS:

### I. Tényállás:

1. A felperes építész, építész irodát vezet. A 2011/83/EU irányelv értelmében vett kereskedőnek minősül; az alperesek a hivatkozott irányelv értelmében vett fogyasztónak minősülnek. A felperes az alperesektől az alperesek megbízásából elvégzett építészeti szolgáltatások díjának megfizetését követeli. A Bíróság elé terjesztett megkeresés tárgya az a kérdés, hogy a peres felek által megkötött szerződés a 2011/83/EU irányelv 3. cikke (3) bekezdésének f) pontja szerinti kivételt képez-e az irányelv hatálya alól és – amennyiben nem, tehát a szerződés az irányelv hatálya alá tartozik – kizárt-e az alperesek elállási joga az irányelv 16. cikkének c) pontja alapján. Az ügy alapjául a következő tényállás szolgál:

2. Az alperesek felvették a kapcsolatot a felperessel annak érdekében, hogy egy újonnan felépítendő családi ház megtervezésével bízzák meg. A felperessel – anélkül, hogy felkeresték volna annak üzlethelyiségeit – találkozót beszéltek meg 2016. 12. 22-re az alperesek ingatlanára. Miután megtekintették **[eredeti 3. o.]** az ingatlant és a felperesben kialakult egy kép az elhelyezkedésről, kialakításról, beépítettségéről és az egyéb helyi viszonyokról, a felperes a két alperessel egy kávézóban beszélt meg az alperesek kívánságait és az elkészítendő terv alapjait. Ennek során a felperes felmérte az alperesek elvárásait és azokat írásban rögzítette. A felperes elkészítette a tervet és a hozzávetőleges költségvetést és azokat 2017. 02. 02-án átadta az alpereseknek. Ugyanezen a napon a felperes az alperesek részére az elvégzett tervezési szolgáltatásaiért 3780,00 euró összegről

állított ki számlát. A 2017. 02. 12-én kelt e-mailben az alperesek közölték a felperessel, hogy a tervek eredménye annyira eltér az elképzeléseiktől és elvárásaiktól, hogy a tervek alapján elképzelhetetlen egy elfogadható eredmény létrehozása. A „munkaviszonyt” azonnali hatállyal felmondták és a „tervezési megbízást” „visszavonták”.

## **II. Jogi háttér:**

1. A 2011/83/EU irányelv – fellebbviteli bíróság szerint irányadó – rendelkezései a következők:

2. cikk Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

[omissis]

3. „áru”: bármely ingóság [omissis]

4. „a fogyasztó által megadott jellemzőknek megfelelően elkészített áru”: bármely olyan nem előre gyártott áru, amelynek elkészítése a fogyasztó egyéni választásán vagy döntésén alapul;

[omissis]

3. cikk Hatály

(1) Ez az irányelv – az irányelv rendelkezései által meghatározott feltételek szerint és mértékben – kereskedők és fogyasztók között kötött szerződésekre alkalmazandó. [omissis]

**[eredeti 4. o.]**

[omissis]

(3) Ez az irányelv nem alkalmazandó azon szerződésekre:

[omissis]

f) amelyek tárgya új épületek építése, meglévő épületek jelentős átalakítása, valamint lakóépületek lakáscélú bérbeadása;

[omissis]

6. cikk Tájékoztatási követelmények a távollevők között és az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetében

(1) A fogyasztót a távollevők között vagy az üzlethelyiségen kívül kötött szerződés, illetve annak megfelelő ajánlat mindaddig nem köti, amíg a kereskedő

egyértelműen és érthető módon tájékoztatást nem nyújt a fogyasztónak a következőkről:

[omissis]

h) elállási jog fennállása esetén az említett jog gyakorlásának a 11. cikk (1) bekezdése szerinti feltételei, határideje és a vonatkozó eljárások [omissis];

[omissis]

7. cikk Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések formai követelményei

[omissis]

(3) Amennyiben a fogyasztó azt akarja, hogy a szolgáltatás teljesítése [omissis] a 9. cikk (2) bekezdésében megállapított elállási időszakon belül kezdődjön meg, a kereskedőnek kérnie kell, hogy a fogyasztó erre vonatkozó kifejezett kérelmét tartós adathordozón nyújtsa be.

[omissis]

9. cikk Elállási jog

(1) Azon esetet kivéve, amikor a 16. cikkben említett kivételek alkalmazandók, a fogyasztó 14 napon belül indoklás nélkül elállhat a távollevők között vagy az üzlethelyiségen kívül kötött szerződéstől, anélkül, hogy a 13. cikk (2) bekezdésében és a 14. cikkben előírtakon kívül más költség terhelné.

[omissis]

10. cikk Az elállási jogra vonatkozó tájékoztatás elmulasztása

(1) Ha a kereskedő a 6. cikk (1) bekezdésének h) pontjában előírt, a fogyasztó részére az elállási jogáról nyújtandó tájékoztatást elmulasztotta, a 9. cikk (2) bekezdésében foglaltak értelmében az elállási időszak az eredeti elállási időszak lejártá után 12 hónappal jár le. **[eredeti 5. o.]**

[omissis]

14. cikk A fogyasztó kötelezettségei elállás esetén

[omissis]

(3) Ha a fogyasztó a 7. cikk (3) bekezdése, illetve a 8. cikk (8) bekezdése szerinti kérelmet követően gyakorolta elállási jogát, köteles a szerződésben meghatározott szolgáltatások összességéhez arányosan viszonyuló, az elállási joga gyakorlásának a kereskedővel való közlése időpontjáig arányosan teljesített szolgáltatásért járó összeget megfizetni. [omissis]

(4) A fogyasztó nem viseli az alábbiak költségeit:

a) a szolgáltatások teljesítése teljes vagy részleges költségei, amennyiben:

- i) a kereskedő elmulasztotta közölni a 6. cikk (1) bekezdésének h) vagy j) pontjában előírt információkat; vagy
- ii) a fogyasztó nem kérte kifejezetten a 7. cikk (3) bekezdésének és a 8. cikk (8) bekezdésének megfelelően a szolgáltatás nyújtásának az elállási időszak alatti megkezdését;

#### 16. cikk Az elállási jog alóli kivételek

A távollevők között és az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetében a tagállamok nem írják elő a 9–15. cikkben megállapított elállási jogot az alábbiakra vonatkozóan:

a) szolgáltatási szerződések esetében a szolgáltatás maradéktalan teljesítése után, amennyiben a teljesítés a fogyasztó kifejezett előzetes beleegyezésével és annak tudomásulvételével kezdődött meg, hogy elveszíti elállási jogát, amint a kereskedő maradéktalanul teljesítette a szerződést;

[omissis]

c) a fogyasztó által megadott jellemzőknek megfelelően elkészített vagy egyértelműen a fogyasztó személyére szabott áruk értékesítése esetében;

[omissis]

2. Ausztriában a 2011/83/EU irányelv rendelkezéseit (többek között) a *Bundesgesetz über Fernabsatz- und außerhalb von Geschäftsräumen geschlossene Verträge* (a távollevők között és az üzlethelyiségen kívül kötött szerződésekről szóló szövetségi törvény; a továbbiakban: FAGG) ültette át, amely többek között az alábbi, a 2011/83/EU irányelv vonatkozó rendelkezéseivel lényegében egyező rendelkezéseket határozza meg: **[eredeti 6. o.]**

**1. § (1)** E szövetségi törvényt a távollevők között és az üzlethelyiségen kívül, kereskedők és fogyasztók között kötött szerződésekre kell alkalmazni [omissis].

(2) E szövetségi törvény hatálya nem terjed ki – [omissis] – azokra a szerződésekre:

[omissis]

7. amelyek tárgya új épületek építése, meglévő épületek jelentős átalakítása, valamint lakóépületek lakáscélú bérbeadása,

[omissis]

**4. §** A fogyasztót a szerződés, illetve szerződéses nyilatkozata mindaddig nem köti, amíg a kereskedő egyértelműen és érthető módon tájékoztatást nem nyújt a fogyasztónak a következőkről:

[omissis]

8. elállási jog fennállása esetén az említett jog gyakorlásának feltételeiről, határidejéről és a vonatkozó eljárásokról, [omissis]

[omissis]

10. a fogyasztónak a szerződéstől való elállása esetén, a 16. § szerinti kötelezettségéről, amely szerint a fogyasztó köteles az arányosan teljesített szolgáltatásért járó összeget megfizetni.

11. azokról az esetekről, amikor a 18. § alapján nem áll fenn az elállási jog vagy azokról a körülményekről, amelyek esetén a fogyasztó elveszti az elállási jogát,

[omissis]

**10. §** Amennyiben a távollévők között vagy üzlethelyiségen kívül kötött szerződés tárgya szolgáltatás [omissis] és a fogyasztó azt kívánja, hogy a szolgáltatás teljesítése a 11. § szerint megállapított elállási időszakon belül kezdődjön meg, a kereskedőnek kérnie kell, hogy a fogyasztó a szerződés előzetes teljesítésére vonatkozó kifejezett kérelmét – üzlethelyiségen kívül kötött szerződés esetén tartós adathordozón – nyújtsa be.

**11. § (1)** A fogyasztó a távollévők között vagy üzlethelyiségen kívül kötött szerződést 14 napon belül indokolás nélkül felmondhatja.

[omissis]

**12. § (1)** Amennyiben a kereskedő a 4. § (1) bekezdésének 8. pontja szerinti tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, a 11. §-ban meghatározott elállási időszak 12 hónapra meghosszabbodik.

[omissis]

**[eredeti 7. o.]**

**16. § (1)** Ha a fogyasztó a 11. § (1) bekezdése szerinti kérelmet követően elállt a szerződéstől, amelynek tárgya valamely szolgáltatás, és a kereskedő a szerződés teljesítését megkezdte, úgy a fogyasztó köteles a szerződésben meghatározott szolgáltatások összességéhez arányosan viszonyuló, az elállási joga gyakorlásának a kereskedővel való közlése időpontjáig arányosan teljesített szolgáltatásért járó összeget megfizetni. [omissis]

(2) Az (1) bekezdés szerinti arányos fizetési kötelezettség nem áll fenn, ha a kereskedő a 4. § (1) bekezdésének 8. pontja szerinti tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget.

[omissis]

**18. § (1)** Nem illeti meg a fogyasztót az elállás joga a távollevők között és az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetében, ha

1. a szerződés tárgya szolgáltatás és a kereskedő – a fogyasztó 10. § szerinti kifejezett kérelmére és annak tudomásulvételével, hogy a fogyasztó elveszíti elállási jogát, amint a kereskedő maradéktalanul teljesítette a szerződést – a szolgáltatás teljesítését még a 11. § szerinti elállási időszak letelte előtt megkezdte, majd a szolgáltatást maradéktalanul teljesítette.

[omissis]

3. a szerződés tárgya a fogyasztó által megadott jellemzőknek megfelelően elkészített vagy egyértelműen a fogyasztó személyére szabott áru;

[omissis].

### **III. A felek kérelmei és érvei:**

1. A felperes az alapul szolgáló ügyben az általa nyújtott tervezési szolgáltatásokért járó díj megfizetését követeli az alperesektől. Azzal érvel, hogy a FAGG rendelkezései nem alkalmazhatóak az alperesekkel megkötött építészeti szerződésre, mivel a felperes a FAGG 1. §-a (2) bekezdésének 7. pontja szerinti kivételre vonatkozó rendelkezése értelmében vett új épület építésével kapcsolatban nyújtott szolgáltatásokat. Az alpereseket nem illeti meg e szerződéstől való elállás joga, mert a felperesnek olyan terveket kellett készítenie, amelyek az alperesek személyére szabottak voltak. Ezáltal tehát – a vállalkozási szerződésre is irányadó – FAGG 18. §-a (1) bekezdésének 3. pontja szerinti kivétel esete valósult meg. A felperes díjra vonatkozó követelése ezért jogos.

2. Az alperesek a kereset elutasítását kérik és arra hivatkoznak – **[eredeti 8. o.]** amennyiben az az előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem szempontjából lényeges –, hogy a 2011/83/EU irányelv 3. cikke (3) bekezdésének f) pontja, amelyet a FAGG 1. §-a (2) bekezdésének 7. pontja ültetett át, építési szolgáltatásokra vonatkozik, tervezési szolgáltatásokra azonban nem. A 2011/83/EU irányelv (26) preambulumbekkezdése nem tesz említést az építészeti szerződésekről. A FAGG tehát nem alkalmazandó az alapul szolgáló szerződésre. A felperes nem tett eleget a 4. §-a (1) bekezdésének 8. pontja szerinti tájékoztatási kötelezettségének. Emiatt a FAGG 11. § (1) bekezdésében meghatározott 14 napos elállási határidő 12 hónapra hosszabbodott meg a FAGG 12-ának (1) bekezdése alapján. Az alperesek 2017. 02. 12-én közölt szerződéstől való elállása ezért érvényes. A felperes az elállási időszak leteltét megelőzően anélkül

kezdté meg a szerződés teljesítését, hogy az alperesektől kérte volna, hogy a szerződés előzetes teljesítésére vonatkozó kifejezett kérelmüket nyújtsák be (FAGG 10. §). Mivel a felperes megsértette a tájékoztatásra vonatkozó kötelezettségeit, az alperesek – a szerződéstől való elállás esetére a FAGG 16. §-ának (1) bekezdésében szabályozott – arányos fizetési kötelezettsége sem áll fenn. Az alperesek ezért nem tartoznak ellenszolgáltatással.

#### **IV. Az eljárás eddigi menete:**

1. Az első fokon eljáró bíróság a keresetet egészében elutasította. Álláspontja szerint a felek között megkötött építészeti szerződés nem tekinthető a FAGG 1. §-a (2) bekezdésének 7. pontja értelmében vett új épület építésére irányuló szerződésnek, így a FAGG sem alkalmazható rá. A családi ház tervét a felperesnek az alperesek egyedi kívánságai alapján kellett elkészítenie. A FAGG 18. §-a (1) bekezdésének 3. pontja szerint ezért az alpereseket nem illette meg a szerződéstől való elállás joga. A felperes azonban erről nem tájékoztatta az alpereseket. A FAGG 4. §-a (1) bekezdésnek 8. pontja és 10. pontja szerinti tájékoztatási kötelezettség teljesítésének hiányában az alperesek ezért a FAGG 16. §-ának (1) bekezdése alapján nem kötelesek díj fizetésére.

2. Ezen ítélet ellen irányul a felperes fellebbezése, amelyben többek között ismételten arra hivatkozik, hogy az alperesekkel kötött szerződés **[eredeti 9. o.]** a FAGG 1. §-a (2) bekezdésének 7. pontjában meghatározott kivételek közé tartozik. A FAGG tehát nem alkalmazható. Amennyiben mégis alkalmazható lenne, a FAGG 18. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt tényállás teljesülne, mivel a felperes által készített építési tervek a 2011/83/EU irányelv 2. cikke 3. pontjának és 4. pontjának értelmében vett „árúnak” minősülnek. Az alpereseket tehát nem illeti meg a szerződéstől való elállás joga.

#### **V. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:**

1. A fellebbviteli bíróság által elvégzendő jogi értékelés szempontjából – többek között – irányadó, hogy fennáll-e a FAGG 1. §-a (2) bekezdésének 7. pontja szerinti kivétel esete és a tényállás a FAGG hatálya alá tartozik-e. Abban az esetben, ha a FAGG alkalmazható, a döntés szempontjából – annak megítélésére, hogy az alpereseket megilleti-e a szerződéstől való elállás joga vagy sem – az is lényeges, hogy megvalósult-e a 18. §-a (1) bekezdésének 3. pontja szerinti kivétel esete. Tekintettel arra, hogy a FAGG a 2011/83/EU irányelv átültetését szolgálja, ezért ezen irányelv alapján kell értelmezni.

#### **2. Az 1. sz. kérdésről:**

2.1. Annak tisztázásához, hogy a FAGG alkalmazandó-e az előterjesztett tényállásra, azt kell megvizsgálni, hogy a peres felek között kötött építészeti szerződés a FAGG 1. §-a (2) bekezdésének 7. pontja értelmében vett „új épületek építésére” irányuló szerződésnek minősül-e. Ha a kérdésre igennel kellene felelni,

az említett jogszabályhely szerinti kivétel esete állna fenn és a FAGG ezért nem lenne alkalmazható. Az említett kivétel megegyezik a 2011/83/EU irányelv 3. cikke (3) bekezdésének f) pontjával.

2.2. Kérdéses, hogy hogyan kell értelmezni az „új épületek építésére irányuló szerződés” fogalmát és, hogy e fogalom magába foglalja-e egy újonnan kialakítandó épület építész általi megtervezésére irányuló szerződést is. Emellett szólna, hogy egy új épület kialakításához minden esetben szükséges a tervezés az építési tervek elkészítésével együtt, így az olyan szerződés, amely az építési tervhez szükséges **[eredeti 10. o.]** tervezési szolgáltatások teljesítésére vonatkozik, tekinthető úgy, mint amely egy új épület építésével kapcsolatban nyújtandó szolgáltatások részét képezi. Ez ellen szól másrészt, hogy az építészeti szerződés tárgya olyan főszolgáltatás, amely kizárólag a tervek elkészítését foglalja magában (mint a megítélendő ügyben is), és ez az épület – szűkebb értelemben vett – létrehozásába nem tartozik bele. E kérdés a 2011/83/EU irányelv (26) preambulumbekzdése alapján nem tisztázható. Az eljáró bíróság ezért ennek tisztázására kéri a Bíróságot.

### 3. Az 2. sz. kérdésről:

3.1. Amennyiben a felek között kötött szerződés nem tartozik a 2011/83/EU irányelv 3. cikke (3) bekezdésének f) pontja (FAGG 1. §-a (2) bekezdésének 7. pontja) szerinti kivétel esete alá és ezért a FAGG nem alkalmazandó az előterjesztett ügyben, úgy a továbbiakban azt a kérdést kell tisztázni, hogy az alperesek jogszerűen álltak-e el a szerződéstől és kötelesek-e a felperes által már teljesített szolgáltatások ellenértékét megfizetni. Ebben az összefüggésben jelentős kérdés, hogy kizárt volt-e az elállási jog a FAGG 18. § alapján tekintettel arra, hogy a felek között kötött szerződés esetén a FAGG hivatkozott rendelkezése (1) bekezdésének 3. pontja értelmében vett „a fogyasztó által megadott jellemzőknek megfelelően elkészített vagy egyértelműen a fogyasztó személyére szabott áruk” értékesítésére irányuló szerződésről van szó. Az osztrák FAGG konkrétabban nem határozza meg az „áru” fogalmát.

3.2. A FAGG 18. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt kivétel megegyezik a 2011/83/EU irányelv 16. cikkének c) pontjával. Ezért e rendelkezést is a 2011/83/EU irányelv alapján kell értelmezni. A (49) preambulumbekzdés szerint nem tartoznak a kivételek közé például a mérték után készített függönyök vagy az üzemanyag-ellátás, amely olyan árura vonatkozik, amely jellegénél fogva a kiszállítást követően nem különíthető el más árutól. A 2011/83/EU irányelv 2. cikkének 3. pontja alapján az „áru” fogalma alá tartoznak az „ingóságok”. Ugyanakkor lehetne azzal érvelni, hogy egy **[eredeti 11. o.]** terv ingóságnak minősül és ezért a 2011/83/EU irányelv 2. cikke 3. pontjának hatálya alá tartozik. A 16. cikk c) pontja alá történő szubsumálás mellett szól továbbá, hogy a felperesnek az alperesek kívánságai és elvárásai alapján kellett a tervezést elvégezni és az ennek megfelelő tervet elkészíteni. Ez ellen szól, azonban, hogy az építészeti szerződés esetén a (szellemi) szolgáltatás és munka áll az előtérben és ezáltal nem áll fenn a 2011/83/EU irányelv 16. cikkének c) pontjával

összefüggésben értelmezett 2. cikkének 3. pontja szerinti áru szolgáltatásának esete.

3.3. A fellebbviteli bíróság véleménye szerint e kérdés Bíróság által történő tisztázása is szükséges.

#### **VI. Eljárásjogi rendelkezések:**

[omissis]

**Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz (grazi regionális bíróság, Ausztria), 6. sz. tanács**

**Graz, 2019. február 05.**

[omissis]